

ŠLJIVENI

Prevod
UDC 821.477-32

Andrij Ljubka

Sa ukrajinskog prevela Dragana Vasilijević

Pre nekog vremena, ako me pamet dobro služi, baš uoči Narandžaste revolucije i nekih tri godine posle nje, ukrajinski intelektualci su aktivno diskutovali o geopolitici pod različitim uglovima i sosevima, naglašavajući evropsku sudbinu Ukrajine. Poznati ljubitelj mapa i karti, Jurij Andruhovič, uveo je tada u upotrebu genijalnu reč „geopoetika“, koje precizno i metaforično oslikava subjektivni pristup tumačenju geografije, politike i ostale poezije.

Geopoetika je zanimljiva i nepredvidiva stvar, apsolutno kontradiktorna, ne previše realistična, nepraktična, to jest savršena. Samo ona ti dozvoljava da zamisliš globus onako, kako želiš baš ti. Jednom rečju, dozvoljava ti da maštaš. I, kao i svaki ludi san, pruža ti zadovoljstvo demiurga. Možeš da izmaštaš, na primer, da Ukrajina u svojoj blizini nema Rusiju, već Čile ili Australiju. Onda bismo pili čileansko vino i gledali u Ande, po kojima radosno skaču kenguri. To ne bi bio život, već prava bajka!

Međutim, u našem svetu nije sve tako idealno: na karti imamo, kako je govorio jedan od naših, nažalost, predsednika – ono što imamo. Možemo se, naravno, poigrati utopije i pretpostaviti da će se za nekih sto godina pojaviti neki uređaj koji će moći da prenese plodni ukrajinski černozem zajedno sa nama, uzgajivačima heljde, na Ande, ali takav san svejedno ništa neće promeniti. Zato, šta možemo iscediti iz realnosti, osim zaključka da se naša zemlja nalazi u Evropi, a da mi kao narod pripadamo Slovenima?

Kao što je poznato postoje tri grane slovenskih naroda: istočna, zapadna i južna. Svaki slovenski narod ima svoje viđenje i stav prema zajedničko imeoniku – slovenstvu: neki se njime ponose i na sve načine ga naglašavaju, a ima i narofa kojima svako podsećanje na zajedničke slovenske korene – strašna uvrena. Moramo priznati da ima i onih kojima je za slovenstvo ni iz džepa, ni u džep. Pritešnjeni u vreme nacionalnog preporoda među dvema imperijalnim silama – Austro-ugarskom i Rusijom – Sloveni su grozničavo tražili svoje mesto u svetu, priklanjajući se ko kuda

stigne: ili ruskoj verziji panslavizma ili ideju ujedinjenja zasnovanoj na ravnopravnosti s Habzburgovcima, zvanog austroslavizam. Meni su u sukobu ovih dveju ideologija uvek smetale dve stvari: Rusija i Austrija. Kad bi se samo Sloveni mogli ujediniti bez njih! Iz ovakvih razmišljanja me je iznenada prenuo prijatelj, koji se spremao za Srbiju i koji me je, znajući za moje interesovanje za Balkan, pitao treba li slučajno nešto da mi donese. „Donesi mi knjiga i rakije“, - odgovorio sam, „Rakije od šljiva, šljivovice“.

Dakle, moj lični geopoetski san, ili pre vizija, je oda biologiji i kartama, južnom suncu i slovenskim jezicima, čašicama za rakiju, čašama za vino i čokančićima, pesmi koja nas objedinjuje i Dunavu, koji svi sanjamo. Dakle, ja maštam da na neki prihvatljiv i svima prijatan način nastane nešto nalik na federaciju, društvo ili jednostavno bratski krug Slovena, koji peku šljivovicu. Na grbu bi se nalazila šljiva, iznad nje sunce, a ispod nje – lav, iza nje – planine, more i Dunav. Kao i svaki idealni san, moja vizija ima iza sebe i realnu osnovu.

I ne samo realnu, čak korisnu, jer se zahvaljujući kriterijumu rasprostranjenosti šljiva i šljivovice slovenski svet deli na dva velika dela jednake veličine: Šljiveni i Rusi. A ko ne bi voleo da živi u svetu, gde je Rusija preko palube? Tačno, svi bi hteli.

Mi se, braćo Sloveni, ne bismo među sobom delili na tri različite grane, jer je jedina grana na kojoj svi sedimo – grana šljive. U našoj Bibliji bi Eva zagrizla baš šljivu, a ne neku tamo bezukusnu jabuku. I pesma bi tekla poput reke, a vetar bi nosio okolo zvonki dečji smeh. I omamljujući miris šljivovice.